

Odbor za pravna pitanja

2023/2019(INI)

24.10.2023

MIŠLJENJE

Odbora za pravna pitanja

upućeno Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

o provedbi Uredbe o geografskom blokiranju iz 2018. na jedinstvenom
digitalnom tržištu
(2023/2019(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Karen Melchior

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za pravna pitanja poziva Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 30. studenoga 2020. o prvom kratkoročnom preispitivanju Uredbe o geografskom blokiranju (COM(2020)0766),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2018. o minimalnim standardima za manjine u EU-u¹,
- uzimajući u obzir europsku građansku inicijativu naslovljenu „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” (Paket mjera za zaštitu manjina – milijun potpisa za raznolikost u Europi) i rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o toj inicijativi²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/302 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2018. o rješavanju pitanja neopravdanoga geografskog blokiranja i drugih oblika diskriminacije na unutarnjem tržištu na temelju državljanstva, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana klijenata te o izmjeni uredbi (EZ) br. 2006/2004 i (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ³ („Uredba o geografskom blokiranju”),
 - A. budući da se Uredbom o geografskom blokiranju ne rješava problem geografskog blokiranja digitalnog medijskog sadržaja; budući da se Uredbom nalaže preispitivanje kako bi se ocijenilo treba li njezino područje primjene proširiti na električne usluge čija je glavna značajka omogućavanje pristupa djelima ili drugim sadržajima zaštićenima autorskim pravom i njihovo korištenje, a koji se pružaju na temelju isključivih teritorijalnih licencija, uključujući usluge čija je glavna svrha ponuda e-knjiga, glazbe ili videoigara, pristup emitiranju sportskih događanja i kinematografskim uslugama, bez obzira na njihov način proizvodnje, distribucije ili prijenosa, kao i radijsko emitiranje⁴;
 - B. budući da je audiovizualni sektor od ključne važnosti za EU i na gospodarskoj i na kulturnoj razini; budući da je taj sektor ključan za očuvanje kulturne i jezične raznolikosti EU-a te medijskog pluralizma;
 - C. budući da audiovizualni sektor čini velik broj vrlo inovativnih i kreativnih neovisnih proizvodnih i distribucijskih poduzeća različitih veličina, uključujući mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća, koja proizvode, distribuiraju i prikazuju širok raspon sadržaja; budući da je 2019. audiovizualni sektor EU-a zapošljavao oko 490 000 ljudi⁵;

¹ SL C 363, 28.10.2020., str. 13.

² SL C 445, 29.10.2021., str. 70.

³ SL L 60I, 2.3.2018., str. 1.

⁴ Uredba o geografskom blokiranju ne primjenjuje se na djelatnosti iz članka 2. stavka 2. Direktive 2006/123/EZ.

⁵ Prema izvješću „European Media Industry Outlook” (Izgledi europske medijske industrije) iz svibnja 2023., radna mjesta u produkciji činila su 42 % radnih mjesta u audiovizualnom sektoru, radiotelevizijske kuće činile su 34 % (uključujući informativne usluge te infrastrukturni/tehnički rad), kina 13 %, postprodukcija 7 % i distribucija 3 %. U razdoblju 2011. – 2019. došlo je do povećanja produkcije u EU-u nakon što se povećao broj

- D. budući da su audiovizualne usluge i usluge povezane sa sadržajem zaštićenim autorskim pravom ili djelima u nematerijalnom obliku, kao što su usluge internetskog prijenosa glazbe i e-knjige, bile isključene iz područja primjene Uredbe o geografskom blokiranju; budući da Komisija mora preispitati to isključenje; budući da su i druge usluge, kao što su financijske, zdravstvene, socijalne usluge i usluge prijevoza, bile isto isključene;
- E. budući da isključivo teritorijalno licenciranje trenutačno omogućava održivo financiranje filmova i audiovizualnog sadržaja i doprinosi osiguravanju raznolikosti sadržaja i kulturnog pluralizma te širokoj ponudi poslovnih modela distribucije;
- F. budući da preispitivanje Komisije pokazuje da europski potrošači imaju pristup samo malom dijelu ukupnog sadržaja dostupnog na internetu u Uniji; budući da broj potrošača koji pokušavaju pristupiti sadržaju digitalnih medija koji se nudi u drugim državama članicama brzo raste i da je trećina građana izrazila interes za to; budući da se Uredbom o prenosivosti⁶ ne mogu ukloniti sve prepreke za pristup digitalnom medijskom sadržaju zbog njezina razgraničenog područja primjene;
- G. budući da je EU posljednjih godina olakšao prekogranični pristup audiovizualnom sadržaju uklanjanjem određenih prepreka distribuciji sadržaja povezanih s autorskim pravima donošenjem Uredbe o prenosivosti kojom se potrošačima omogućuje da tijekom putovanja unutar EU-a i dalje pristupaju svojoj plaćenoj usluzi preplate, kao i Direktivom o internetskim televizijskim i radijskim programima⁷ kojom se olakšava prekogranična dostupnost određenih televizijskih programa u okviru internetskih usluga radiotelevizijskih kuća i za koju još uvijek nije provedena odgovarajuća evaluacija; budući da su u izvješću o primjeni Uredbe o prenosivosti objavljenom u lipnju 2022. službe Komisije utvrstile i istražile probleme s ispunjavanjem obveza pojedinih platformi za usluge videosadržaja na zahtjev; budući da Parlamentu nisu dostavljene nikakve povratne informacije o toj ključnoj istrazi, zbog čega taj sektor nema informacije o preostalom raspoloživom manevarskom prostoru za povećanje prekograničnog pristupa većem broju sadržaja na internetu;
- H. budući da je u svojoj Rezoluciji od 17. veljače 2022. o suzbijanju necarinskih i neporeznih prepreka na jedinstvenom tržištu⁸ Parlament podsjetio da unatoč Uredbi o geografskom blokiranju i dalje postoje određene prepreke, posebno u pružanju audiovizualnih usluga i sadržaja, te da se ti problemi očituju u smanjenju povjerenja potrošača u prekograničnu internetsku kupnju na jedinstvenom digitalnom tržištu;
- I. budući da se Uredbom o prenosivosti potrošačima koji su u vlastitoj državi članici EU-a kupili digitalni medijski sadržaj ili su se pretplatili na usluge digitalnog medijskog sadržaja omogućuje pristup njihovom sadržaju i plaćenim preplatama kad privremeno borave u drugoj državi članici EU-a; budući da zbog geografskog blokiranja trajna

platformi za internetski prijenos. Zaposlenost u televiziji povećala se za više od 25 % u istom razdoblju.

⁶ Uredba (EU) 2017/1128 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu, SL L 168, 30.6.2017., str. 1.

⁷ Direktiva (EU) 2019/789 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju pravila o ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava koja se primjenjuju na određene internetske prijenose organizacija za radiodifuziju i reemitiranja televizijskih i radijskih programa te o izmjeni Direktive Vijeća 93/83/EEZ (SL L 130, 17.5.2019., str. 82.).

⁸ SL C 342, 6.9.2022., str. 212.

promjena boravišta trenutačno podrazumijeva ponovno pregovaranje o pružanju takvih usluga s pružateljem usluga koji posluje u novoj zemlji boravišta, unatoč tome što je potrošač zakonito stekao pravo pristupa i korištenja u svojoj državi članici podrijetla;

- J. budući da jedinstveno tržište obuhvaća područje bez unutarnjih granica koje se temelji, između ostalog, na slobodnom kretanju osoba i usluga; budući da je u tu svrhu potrebno osigurati da građani koji su kupili digitalni medijski sadržaj u svojoj državi članici boravišta mogu pristupiti tom sadržaju i upotrebljavati ga i kada se privremeno nalaze u drugoj državi članici, primjerice kad su na godišnjem odmoru, kad putuju iz privatnih ili profesionalnih razloga ili kad studiraju u inozemstvu;
- K. budući da zbog geografskog blokiranja građani koji žive u pograničnim regijama ili pripadaju jezičnim manjinama često ne mogu pristupiti velikoj većini sadržaja na svojim materinskim jezicima; budući da su nastojanja javnih radiotelevizijskih kuća i u okviru Direktive o internetskim televizijskim i radijskim programima da se poboljša situacija rezultirala samo ograničenim pristupom programa o aktualnim događajima, što znači da su pristup jezičnih manjina i građana koji žive u pograničnim regijama velikoj većini kulturnih sadržaja i njihovo uživanje i dalje vrlo ograničeni;
- L. budući da je u svojoj Rezoluciji od 13. studenoga 2018. o minimalnim standardima za manjine u EU-u Parlament pozvao Komisiju i države članice da pri licenciranju medijskih usluga uzmu u obzir nacionalne i etničke manjine te je potaknuo Komisiju da stvori potrebne pravne i regulatorne uvjete kako bi se osigurala sloboda pružanja pristupa, prijenosa i prijema audiovizualnih sadržaja u regijama u kojima žive manjine; budući da je u europskoj građanskoj inicijativi „Minority SafePack“ predložena izmjena kojom bi se osigurala sloboda pružanja usluga i sloboda prijema audiovizualnih sadržaja u regijama u kojima žive manjine te se pozvalo na rješavanje tih pitanja stvaranjem jedinstvenog europskog sustava autorskih prava koja će rezultirati uklanjanjem prepreka licenciranju u Uniji; budući da je u svojoj Rezoluciji od 17. prosinca 2020. Parlament izrazio potporu europskoj građanskoj inicijativi „Minority SafePack“ te je pozdravio plan Komisije da započne dijalog s dionicima o audiovizualnom sadržaju u okviru svojeg Akcijskog plana za medijski i audiovizualni sektor, na temelju Komisijine detaljne provjere stanja u pogledu Uredbe o geografskom blokiranju, te je naglasio potrebu da se u budućim propisima uzmu u obzir pitanja manjinskih jezika;
- M. budući da su u Direktivi 2006/123/EZ iz njezina područja primjene isključene „audiovizualne usluge, uključujući kinematografske, bez obzira na način njihovog produciranja, distribucije i prijenosa“⁹ u skladu s člankom 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- N. budući da je Komisija organizirala dijalog s dionicima s manjinama i sa skupinama za zaštitu potrošača te s audiovizualnim sektorom kako bi raspravila o konkretnim načinima za poticanje cirkulacije audiovizualnog sadržaja i poboljšanje pristupa potrošača audiovizualnom sadržaju širom EU-a; budući da je u okviru tog dijaloga prepoznata raznolikost sektora, ali dogovor nije postignut; budući da su tijekom dijaloga sve trgovinske organizacije iz audiovizualnog sektora istaknule važnost teritorijalnog

⁹ Članak 2. stavak 2. Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.).

licenciranja;

- O. budući da piratstvo audiovizualnog sadržaja, uključujući sadržaj uživo, šteti audiovizualnom sektoru, uključujući kulturni, kreativni i sportski sektor; budući da je Parlament dosljedno pozivao na donošenje posebnog zakonodavnog prijedloga koji se temelji na Aktu o digitalnim uslugama¹⁰ i drugom zakonodavstvu EU-a kako bi se riješio problem piratstva; budući da je Komisija izdala preporuku za suzbijanje internetskog piratstva; budući da su, međutim, preporuke neobvezujuće prirode i stoga donose slabe rezultate;
- P. budući da trajne prepreke pristupu sadržaju digitalnih medija, kao što su cijena, fragmentacija, geografsko blokiranje i nedostupnost sinkronizacije ili titlova pogoduju tome da se građani, kako bi pristupili sadržaju, koriste metodama nezakonite distribucije; budući da bi se poboljšanjem zakonitog pristupa digitalnom sadržaju povećalo povjerenje građana u digitalne usluge i zajamčila veća pravna sigurnost i za korisnike i za nositelje prava;
- Q. budući da nedostatak mjera u audiovizualnom sektoru za rješavanje dugotrajnih problema s kojima se suočavaju jezične manjine naglašava potrebu za snažnim prilagođenim odgovorom;
- R. budući da se u članku 3. Uredbe (EU) 2021/818 o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.)¹¹ navodi da su ciljevi programa zaštita, razvoj i promicanje europske kulturne i jezične raznolikosti i baštine. budući da se potprogramom MEDIA nastoji poboljšati pristup sinkronizaciji i titlovanju kako bi se povećala distribucija europskih kulturnih programa u cijeloj Uniji;
- S. budući da, iako je televizija i dalje preferirana usluga Europljana za filmove i serije, njezina se uloga smanjuje u korist sadržaja na zahtjev, posebno među mlađim potrošačima; budući da bi sve manja uloga televizije i radija trebala potaknuti EU da razmotri načine za pomoć kreativnoj industriji suočenoj s tim promjenama, uključujući moguće promjene njihovih poslovnih modela, kako bi se osigurala gospodarska održivost audiovizualnog sektora i pristup potrošača sadržaju te kako bi se povećalo povjerenje građana u digitalne usluge i zajamčila pravna sigurnost; budući da su pravna rješenja za olakšavanje paneuropskog licenciranja sadržaja zaštićenog autorskim pravima koja se nude u okviru Direktive o internetskim televizijskim i radijskim programima ograničena na emitiranje i stoga ne mogu obuhvatiti cjelokupno područje primjene licenciranja sadržaja i pitanja pristupa u digitalnom okruženju;
- T. budući da je u kratkoročnom preispitivanju Uredbe o geografskom blokiranju iz 2018., koje je Komisija provela 2020., istaknuto da bi proširenje Uredbe o geografskom blokiranju moglo potaknuti rast isključivog licenciranja na razini EU-a i time smanjiti neopravdano geografsko blokiranje, posebno za sportska događanja na internetu; budući da se, međutim, u preispitivanju Komisije navodi da bi izmjene područja primjene Uredbe trebalo dodatno ocijeniti, kako bi u okviru preispitivanja audiovizualne usluge i

¹⁰ Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.).

¹¹ Uredba (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.) i stavljajući izvan snage Uredbe (EU) br. 1295/2013 (SL L 189, 28.5.2021., str. 34.).

dalje ostale izuzete;

- U. budući da geografsko blokiranje u sektoru knjiga ne predstavlja problem za veliku većinu potrošača;
1. naglašava ključnu važnost svih usluga internetskog sadržaja zaštićenih autorskim pravima za EU i na gospodarskoj i na kulturnoj razini te smatra da te usluge doprinose zaštiti kulturne i jezične raznolikosti EU-a te medijskog pluralizma;
 2. uviđa činjenicu da će teritorijalno licenciranje u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju vjerojatno ostati glavni način za distribuciju sadržaja i licenciranje, ali naglašava da se iznimke od tog načina mogu opravdati u određenim slučajevima kako bi se poboljšao prekogranični pristup i dostupnost audiovizualnih sadržaja u EU-u za jezične manjine; naglašava da to podrazumijeva da se licencije za audiovizualni sadržaj u geografskom smislu prošire, kako bi obuhvaćale nacionalno definirano područje priznate jezične manjine susjedne zemlje, u kojoj se govori isti jezik, te da se pritom općenito govoreći ne dovodi u pitanje načelo teritorijalnosti;
 3. poziva Komisiju da, u skladu sa smjernicama za bolju regulativu, brzo stvori pravne i regulatorne uvjete kako bi se zajamčila sloboda pružanja usluga sadržaja digitalnih medija te da osigura širenje i primanje sadržaja digitalnih medija iz regija u kojima žive manjine, kako bi mogle pratiti i slušati sadržaj na svojem materinskom jeziku bez geografskog blokiranja tog sadržaja ako se on emitira ili pruža iz druge zemlje;
 4. ističe prednosti Uredbe o prenosivosti, posebno za građane koji privremeno borave u drugoj državi članici; poziva na daljnju procjenu konkretnе provedbe i djelotvornosti Uredbe o prenosivosti s obzirom na brze promjene potrošačkih navika i tržišne trendove u tom sektorу;
 5. uviđa da i dalje postoje prepreke pristupu za građane EU-a koji odluče iskoristiti pravo na slobodu kretanja i trajno se presele u drugu državu članicu; poziva Komisiju da istraži načine na koje se građanima može omogućiti pristup platformama javnih medija države članice čije državljanstvo imaju, bez obzira na to gdje borave, počevši od daljnog dijaloga s relevantnim dionicima i svim zainteresiranim stranama, među ostalim i predstavnicima potrošača, građana i mladih;
 6. poziva Komisiju da pokrene istraživanje o mogućnostima otkrivanja europskih djela na internetu kako bi se razmotrila uloga i transparentnost algoritama u sektoru kulture te da predloži smjerove djelovanja, posebno u pogledu standardizacije, pružanja metapodataka, interoperabilnosti i alata za olakšavanje javnog pristupa;
 7. poziva Komisiju da građanima zajamči dugoročan pristup sadržaju digitalnih medija koji su kupili, bez obzira na to gdje je taj sadržaj kupljen; podsjeća da sustav isključivog teritorijalnog licenciranja trenutačno osigurava održivo financiranje filmova i audiovizualnog sadržaja te je ključan za osiguravanje i raznolikost sadržaja i široke ponude poslovnih modela distribucije;
 8. podsjeća na važnost podupiranja politika za promicanje europskih koprodukcija, kojima se odražava bogatstvo i raznolikost europske kulture, te podsjeća i na važnost jačanja međunarodne distribucije djela;

9. poziva Komisiju da blisko surađuje s telekomunikacijskim operaterima kako bi se osigurala odgovarajuća i pristupačna digitalna infrastruktura koja građanima omoguće pristup platformama javnih medija odgovarajuće kvalitete i brzine; smatra da je važno poštovati načela privatnosti i sigurnosti podataka u svim mjerama koje se odnose na osiguravanje pristupa javnim medijskim platformama i prava na njihovo korištenje te potiče Komisiju da osigura poštovanje tih načela;
10. poziva Komisiju da predloži zakonodavstvo kojim bi se komercijalne pružatelje sadržaja digitalnih medija koji posluju u više država članica obvezalo da građanima Unije omoguće da kupe pristup katalogu države članice po vlastitom izboru;
11. poziva Komisiju da predloži zakonodavstvo kojim će se osigurati potpuna zaštita sadržaja u koji ulazu pružatelji digitalnih medijskih usluga; poziva Komisiju da osigura temeljitu i odgovarajuću procjenu provedbe Preporuke o borbi protiv internetskog piratstva sportskih događanja i drugih sadržaja uživo; potiče Komisiju da izradi zakonodavstvo koje se bavi internetskim piratstvom sadržaja uživo ako učinci preporuke ne budu dovoljni za zaštitu pogodenih sektora;
12. poziva Komisiju da u međuvremenu provede mjere kojima bi se komercijalne pružatelje sadržaja digitalnih medija koji posluju u više država članica obvezalo da Audiovizualnom europskom opservatoriju i nositeljima prava pruže podatke o djelima koje imaju na internetu i o svojoj publici kako bi se zakonski uspješnije utvrdila dostupnost djela;
13. poziva Komisiju da u okviru potprograma MEDIA, koji je dio programa Kreativna Europa, financira više projekata za sinkronizaciju i titlovanje audiovizualnih djela te da istraži mogućnosti kako različite europske produkcije učiniti dostupnima u cijeloj Uniji;
14. podsjeća da se Uredbom o geografskom blokiranju potrošačima omoguće pristup uslugama internetskog sadržaja u drugim državama članicama ako pružatelj usluga ima prava na njihovu državnu području;
15. poziva Komisiju da poboljša praćenje provedbe Uredbe o geografskom blokiranju u državama članicama;
16. prepoznaje važnost glazbenog i audiovizualnog sektora za gospodarstvo Unije te ističe uključenost velikog broja mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća u audiovizualnu i glazbenu produkciju; naglašava da bi pri razmatranju budućeg zakonodavstva koje se odnosi na te sektore Komisija trebala osigurati da se svim prijedlozima štiti njihova gospodarska održivost, potiče kulturna raznolikost u proizvodnji sadržaja i promiče ulaganje u novi sadržaj;
17. smatra da bi Komisija pri pripremi zakonodavstva o distribuciji audiovizualnog sadržaja, glazbe i e-knjiga trebala pažljivo razmotriti učinak na dostupnost i cijenu sadržaja.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	24.10.2023	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	11 10 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Pascal Arimont, Geoffroy Didier, Ibán García Del Blanco, Pierre Karleskind, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Sabrina Pignedoli, Jiří Pospišil, Franco Roberti, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Alessandra Basso, Caterina Chinnici, Heidi Hautala, Antonius Manders, Catharina Rinzema, Kosma Złotowski	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Clara Aguilera, Andrus Ansip, Estrella Durá Ferrandis, Katrin Langensiepen, Anne-Sophie Pelletier	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

11	+
ECR	Raffaele Stanganelli, Kosma Złotowski
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Pascal Arimont, Caterina Chinnici, Antonius Manders, Jiří Pospíšil, Axel Voss, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Catharina Rinzema

10	-
ID	Gilles Lebreton
PPE	Geoffroy Didier
S&D	Clara Aguilera, Estrella Durá Ferrandis, Ibán García Del Blanco, Maria-Manuel Leitão-Marques, Franco Roberti
The Left	Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Heidi Hautala, Katrin Langensiepen

3	0
ID	Alessandra Bassi
Renew	Pierre Karleskind, Adrián Vázquez Lázara

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani